

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

7 februari 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex –

betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie
uitgebracht door de heer Koen Helsen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Wivina Demeester-De Meyer.

Vaste leden :

de heren Ludwig Caluwé, Carl Decaluwe, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heer Jan Verfaillie ;

de heren Marc Cordeel, André Denys, Patrick Lachaert, Jul Van Aperen ;

de heren Jean Geraerts, Pieter Huybrechts, Frans Wymeersch ;

mevrouw Hilde Claes, de heer Robert Voorhamme ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Freddy Sarens, Eddy Schuermans, Paul Van Malderen ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Koen Helsen, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Roland Van Goethem, Luk Van Nieuwenhuysen ;

de heren Jacky Maes, Bruno Tobback ;

de heer Eloi Glorieux ;

de heer Jan Loones.

Zie :

926 (2001-2002)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

– Nr. 2 : Amendement

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door de hoofdindiener, de heer Eloi Glorieux	4
2. Bespreking	5
3. Stemmingen	6
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie behandelde op dinsdag 5 februari 2002 het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen (*Parl. St. Vl. P. Stuk 926 (2001-2002) – Nr. 1*).

Het voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen werd met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

1. Toelichting door de hoofddiener, de heer Eloi Glorieux

De heer Eloi Glorieux verwijst naar de goedkeuring in plenaire vergadering van het ratificatieverdrag over Kyoto met het oog op behalen van de vooropgezette doelstellingen. Het ziet er echter naar uit dat deze doelstellingen niet zullen gehaald worden op korte termijn. De hoofddiener verklaart dat deze resolutie een instrument wil aanbieden en zo ook een bijdrage hoopt te leveren aan de realisatie van die doelstellingen.

Het totale energiegebruik in de huishoudens blijft stijgen en lag in 1999 ongeveer 17% hoger dan in 1990. Het elektriciteitsgebruik door gezinnen is in diezelfde periode zelfs gestegen met 28%. Dat betekent dat de energiefactuur van de gezinnen alsnog hoger wordt en ook de uitstoot van broeikasgassen blijft toenemen.

Om aan de problemen tegemoet te komen, werden reeds een aantal overheidsmaatregelen genomen en zijn andere in voorbereiding. De Vlaamse regering nam het besluit om de energieproducenten te verplichten om 100 kWh gratis stroom per aansluitingspunt en 100 kWh gratis stroom per gezinslid toe te kennen. Daarnaast besloot de regering dat de netbeheerders en energieleveranciers in het kader van hun REG-verplichtingen een primaire energiebesparing moeten realiseren van 0,01 kWh per geleverde kWh elektriciteit in het jaar "n" tegenover het jaar "n-2". Deze maatregelen hadden tot doel om de eerste sociale en ecologische correcties aan te brengen.

Dit voorstel van resolutie kadert hierin en heeft als doel om de sociale en ecologische correcties van de genomen maatregelen aan te vullen en te versterken.

De in de resolutie voorgestelde maatregelen komen erop neer dat de netbeheerders en de houders van een leveringsvergunning eenmalig zouden instaan voor de financiering van kortingsbonnen, die de burgers kunnen gebruiken voor de aanschaf van energie-efficiënte apparaten of energiebesparingsmaatregelen.

Wanneer het REG-decreet gerealiseerd is, kan een dergelijke maatregel ook door de Vlaamse overheid gesubsidieerd worden. Ieder gezinslid zou zo een kortingsbon ter waarde van 15 euro (605 BEF) krijgen, die binnen het jaar kan worden gebruikt bij de aanschaf van een aantal welomschreven energie-efficiënte toestellen of bij de investering van welbepaalde energiebesparende maatregelen. Zo kunnen de kortingsbonnen gebruikt worden voor de aankoop van spaarlampen of spaardouchekoppen of kunnen ze gebruikt worden bij de aanschaf van een energiezuinige koelkast, diepvriezer, wasmachine of vaatwasmachine met A-label, als ook bij de plaatsing van hoogrendementsglas. Ten slotte kunnen de kortingsbonnen ook gebruikt worden bij een afstelling en onderhoudsbeurt van een centrale verwarmingsinstallatie.

Zo zal een alleenstaande met een premiebon van 15 euro bijvoorbeeld twee spaarlampen kunnen kopen, die hem of haar jaarlijks gemiddeld 100 kWh elektriciteit zal doen besparen en zo gedurende acht jaar (= gemiddelde levensduur van een spaarlamp) jaarlijks een besparing van ca. 600 BEF (15 euro) op de energiefactuur opleveren.

Een koppel zou met zijn twee kortingsbonnen van samen 30 euro bijvoorbeeld twee spaarlampen en een spaardouchekop kunnen kopen, wat een besparing van 450 kWh of ca. 1.500 BEF (37 euro) per jaar kan opleveren (in het geval de douche aangesloten is op een elektrische boiler op nachttarief à 3 fr./kWh). Het is uiteraard moeilijk om exact in te schatten hoeveel energiebesparing het gebruik van een kortingsbon van 15 euro precies zal opleveren. Dit is sterk afhankelijk van waarvoor hij wordt aangewend, welke levensstijl het gezin er op nahoudt, welk verwarmingssysteem voor sanitair water wordt gebruikt, enzovoort. Toch lijkt een gemiddelde besparing van 100 kWh elektriciteit per kortingsbon aannemelijk. Een gezin van vier personen zou daardoor zo'n 400 kWh minder stroom verbruiken, wat overeenkomt met de gratis hoeveelheid stroom die het als gevolg van een andere Vlaamse regeringsmaatregel krijgt. Indien alle gezinnen gebruik maken van de hen toebedeelde kortingsbonnen, zal de maatregel in totaal 3,6 miljard BEF of 89 miljoen euro (5,94 miljoen inwoners in Vlaanderen maal 15 euro) kosten en een

jaarlijkse elektriciteitsbesparing opleveren van 594 GWh (5,94 miljoen bonnen maal gemiddeld 100 kWh). Dat komt overeen met een primaire energiebesparing van minstens 1.485 GWh.

Het voordeel van de kortingsbon voor REG-investeringen in vergelijking met andere sociale en ecologische correctiemaatregelen is dat tegelijk de burger bespaart op zijn energiefactuur (gemakkelijk ca. 600 BEF of 15 euro per gezinslid per jaar) én dat het milieu gespaard wordt én dat er een economische impuls gegeven wordt aan de sector van energiezuinige toestellen en bijgevolg aan de creatie van duurzame banen. Niet onbelangrijk voor de financierders is bovendien dat de kostprijs van deze maatregel slechts éénmalig is, maar dat de positieve sociale en ecologische effecten vele jaren blijven voortduren.

Omdat een dergelijke campagne van REG-kortingsbonnen doeltreffend zou zijn, is het noodzakelijk dat ze ondersteund wordt door een informatie-campagne, in de eerste plaats om de burgers er toe aan te zetten om optimaal gebruik te maken van de kortingsbonnen en om hen wegwijs te maken in de verschillende opties. Daarnaast is een educatieve informatiecampagne wenselijk om het gedrag van de burgers en hun mentaliteit inzake omgaan met energie bij te sturen. Technische verbeteringen leveren een belangrijke bijdrage, maar zonder fundamentele mentaliteitswijziging kunnen de aan het energiegebruik gerelateerde problemen niet worden opgelost. Kortingsbonnen voor spaarlampen hebben namelijk niet noodzakelijk een effect op het gedrag van de mensen. Sommigen zullen bijvoorbeeld het licht laten branden of extra lang onder de douche blijven staan, omdat ze menen dat dit met een spaarlamp of een spaardouchekop veroorloofd is.

Dergelijke flankerende informatie- en educatiecampagnes moeten zowel door de energiemaatschappijen als door de overheid op een permanente wijze gevoerd worden. De overheid moet er tevens op toezien dat de informatiecampagnes door de energiemaatschappijen, opgelegd in het kader van de openbare dienstverplichtingen en de REG-verplichtingen, meer zijn dan louter public-relationsacties.

Dit voorstel van resolutie betreffende het stimuleren van rationeel energiegebruik bij gezinnen, via het toekennen van REG-kortingsbonnen en een ondersteunende informatie- en educatiecampagne, vormt een complementaire aanvulling op de genomen en geplande regeringsmaatregelen. Het biedt bovendien het voordeel dat het met een eenmalige

investering op een structurele wijze sociale én ecologische én economische energiebeleidsdoelstellingen in de beleidsnota en de beleidsbrief naderbij brengt.

De heer Eloi Glorieux verklaart dat deze resolutie de Vlaamse regering vraagt om in het kader van de openbardienstverplichtingen en het aangekondigde REG-decreet ervoor te zorgen dat de gezinnen financieel gestimuleerd worden om REG-maatregelen te treffen door het opzetten van een programma waarbij aan ieder gezin kortingsbonnen worden gegeven ter waarde van 15 euro, geldig voor één jaar. Ieder gezin krijgt evenveel kortingsbonnen als er gezinsleden zijn. Deze kortingsbonnen kunnen naar keuze aangewend worden voor de volgende REG-maatregelen :

- aankoop van spaarlampen ;
- aankoop van een spaardouchekop ;
- aankoop van een koelkast, diepvriezer, wasmachine of vaatwasmachine met A-label ;
- aankoop van hoogrendementsglas ;
- afstelling en onderhoudsbeurt van de cv-installatie.

Daaraan wordt een overheidscampagne gekoppeld om de burgers te motiveren.

2. Bespreking

De heer Jean Geraerts verklaart dat hij in grote lijnen akkoord kan gaan met de inhoud van deze resolutie omdat dat daardoor de vermindering van uitlaatgassen wordt bevorderd. Hij is wel verwonderd omtrent een aantal zaken. Zo krijgen de gezinnen een aantal kilowatt gratis maar dit gaat een verkeerde mentaliteit aan wakkeren : “als men het gratis krijgt, gaat het ook verbruikt worden” met als resultaat meer energieverbruik. Een informatiecampagne en aankoop van spaarlampen edg. is niet nieuw . In Limburg heeft Interelectra dergelijk beleid al jaren geleden gepromoot. Het lid zou graag de resultaten van die campagne kennen : de mensen gebruiken die spaardouchekoppen niet langer. Hetzelfde lid vindt het vreemd dat Agalev de resolutie van mevrouw Marleen Van den Eynde die ertoe strekt de CO₂ uitstoot te verminderen niet steunt en zelfs weghoont. Hij is van oordeel dat elke maatregel – hoe miniem ook – positief is en steun verdient. Hij heeft een aantal bedenkingen

bij de naïviteit van bepaalde voorgestelde maatregelen in deze resolutie.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer vindt het heel belangrijk om energie bezuinigende maatregelen te stimuleren. Men kan zich de vraag stellen wat het meest efficiënt is : aankopen van spaarlampen of spaardoucheknoppen. Ze stelt wel vast dat men met 15 euro niet ver loopt. Hetzelfde lid pleit voor maatregelen die efficiënt zijn met het oog op een betere hantering van het gebruik van energiebronnen. Vooral de informatiecampagne is cruciaal : de burger moet diets gemaakt worden dat door de aankoop van bv. een spaarlamp zijn energierekening sterk daalt. Energiegebruik moet veel rationeler kunnen gebeuren. *Mevrouw Wivina Demeester – De Meyer* vraagt of spaarlampen altijd wel even gunstig zijn : in plaatsen (toiletten,...) waar men deze lampen veel aan en uit doet, zijn ze blijkbaar niet aan te bevelen. Zij vraagt naar de juiste benadering : op welke manier kaart de overheid dit aan bij de bevolking. Zij is van oordeel dat de bevolking veel tegenreacties heeft tegen vormen van rationeel energiegebruik. Zij pleit daarom voor een voldoende gefundeerd informatiebeleid.

De heer *Eloi Glorieux* is het eens met de opmerking van mevrouw *Wivina Demeester-De Meyer*. Dat is trouwens de reden waarom er in de resolutie sprake is van een flankerend informatiebeleid. Hij is van oordeel dat in ruimtes waar minimaal een half uur per etmaal het licht brandt, spaarlampen het meest rendabel zijn. Hoe langer ze branden, hoe meer er bespaard wordt. Die informatie moet inderdaad in een flankerende informatiecampagne worden opgenomen zodat de burger weet hoe (technologisch) hij die spaarlampen moet gebruiken. Dit moet ook leiden tot een mentaliteitswijziging.

Minister Steve Stevaert verduidelijkt dat er inderdaad een misvatting bestaat : sommigen denken dat men spaarlampen niet mag uitzetten. Hij benadrukt dat men spaarlampen moet gebruiken op de manier dat men gewone “klassieke” lampen gebruikt. Het is wel correct dat tijdens de opstartfase van een spaarlamp een energieopstoot plaatsgrijpt. Opstarten op zich vergt dus wel wat energie. Maar uiteindelijk is het zo dat met de energie die een gewone lamp op één uur verbruikt, men een spaarlamp zes uren kan laten branden. Hij is het eens dat er dringend nood is aan een campagne om deze informatie over te brengen naar de burger.

De heer Marc Cordeel verwijst terzake naar het “Domotica-systeem” dat ondertussen op de markt aanwezig is en zijn verdiensten bewezen heeft. Het systeem dat weliswaar niet goedkoop is, biedt via een computergestuurd systeem de oplossingen voor zuinig energiegebruik in woningen en bedrijven. *Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer* verklaart dat zij als bevoegd minister destijds in de serviceflats dit domoticasysteem heeft ingevoerd.

Minister *Steve Stevaert* wijst op de paradox dat het grootste energieverlies zich situeert bij kansarme gezinnen die zich niet kunnen veroorloven energiebezuinigende materialen (zoals spaarlampen) aan te kopen.

De heer *Jean Geraerts* pleit voor meettoestellen waarbij de burger zijn energieverbruik kan uittesten. *Interlectra* promoot dergelijke goedkope toestellen. Hij wijst ook op het toegenomen computergebruik waardoor het globale energiegebruik toegenomen is. Deze mentaliteit zou moeten tegengegaan worden.

Minister *Steve Stevaert* verklaart dat de regering kan instemmen met dit voorliggend voorstel van resolutie. Via het REG-besluit dat goedgekeurd werd op 10 december 2001 en voorgelegd is aan de Raad van State, zijn er ook mogelijkheden om energiebesparend op te treden.

De minister vraagt of de energiemeter ook in aanmerking komt voor de aanwending van de kortingsbonnen. Het is een apparaat dat zeer weinig kost en het verbruik meet. Hij verwijst naar het toestel dat *Interlectra* op de markt heeft gebracht.

Ingevolge de opmerking van de minister wordt een amendement nr.1 voorgesteld door de heren *Eloi Glorieux*, *Marc Cordeel*, *Robert Voorhamme*, *Jos Bex* en *Carl Decaluwe* dat ertoe strekt “de aankoop van een energiemeter ”(*Parl. St. Vl. P. Stuk 926 (2001-2002) – Nr. 2*) in te voegen in de lijst waarvoor de kortingsbonnen kunnen aangewend worden.

3. Stemmingen

Het amendement nr. 1 voorgesteld door de heren *Eloi Glorieux*, *Marc Cordeel*, *Robert Voorhamme*, *Jos Bex* en *Carl Decaluwe* dat ertoe strekt “de aankoop van een energiemeter ” in te voegen, wordt met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

Het geamendeerde voorstel van resolutie van de heren Eloi Glorieux, Jul Van Aperen, Robert Voorhamme en Jos Bex wordt met 8 stemmen, bij 2 onthoudingen aangenomen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Koen

Wivina

HELSEN

DEMEESTER-DE MEYER

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de doelstellingen van het Vlaams energiebeleid, onder meer verwoord in :

1° het Vlaamse regeerakkoord waarbij is overeengekomen dat de milieudruk moet worden verminderd door maatregelen te nemen inzake energiebesparing (*Parl. St.* 31 (1999) – Nr. 1 Vl. Parl.) ;

2° de beleidsnota Energie 1999-2004, ingediend door de heer Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin :

- een vermindering van het energieverbruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als REG-doelstelling wordt vooropgesteld ;
- een vermindering van de CO₂-emissies in de residentiële sector in het algemeen en de huishoudens in het bijzonder in 2004 ten opzichte van 1998 als beleidseffect wordt beoogd ;
- een daling van de energiefactuur van de huishoudens als beleidseffect wordt beoogd (*Parl. St.* 162 (1999-2000) – Nr. 1, Vl. Parl.) ;

3° de beleidsbrief Energie-Beleidsprioriteiten 2000-2001, ingediend door de heer Steve Stevaert, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie, waarin een vermindering van het energiegebruik in de residentiële sector in 2004 ten opzichte van 1998 als doelstelling wordt herhaald en waarin financiële ondersteuningsmaatregelen voor REG-investeringen en een coherente communicatiestrategie voor het aanmoedigen van energiebewust gedrag als strategische projecten worden naar voren geschoven om deze doelstellingen te bereiken (*Parl. St.* 459 (2000-2001) – Nr. 1 Vl. Parl.) ;

- gelet op de met redenen omklede motie van het Vlaams Parlement van 3 februari 2000 waarin het Vlaams Parlement aan de Vlaamse regering vraagt bij de uitvoering van de beleidsnota Energie 1999-2004 prioritair werk te maken van

de aangekondigde strategieën van rationeel energiegebruik (*Parl. St.* 162 (1999-2000) – Nr. 2 Vl. Parl.) ;

- gelet op de goedkeuring door de Vlaamse regering op 14 september 2001 van het decreet houdende instemming met het protocol van Kyoto waarin aan België een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 7,5% in 2008-2012 ten opzichte van 1990 wordt opgelegd ;
- overwegende dat de CO₂-uitstoot in Vlaanderen in 1999 11% hoger lag dan in 1990 en het huishoudelijk energiegebruik in 1999 zelfs 17% hoger lag dan in 1990 (op basis van de energiebalans Vlaanderen 1999, opgesteld door het VITO) ;
- overwegende dat de gezinnen in de eerste plaats betaalbaar comfort willen in de vorm van warmte, licht, koeling en drijfkracht, terwils gas, olie, steenkool en elektriciteit slechts middelen zijn om dat comfortniveau te behalen ;
- overwegende dat dit comfortniveau kan gehaald worden met een aanzienlijk lager verbruik van gas, olie, steenkool en elektriciteit door toepassing van energiezuinige technieken ;
- overwegende dat dit besparingspotentieel van energiezuinige technieken bij de gezinnen onvoldoende bekend is ;
- overwegende dat de voornaamste reden voor de gezinnen om energie te besparen van financiële aard is ;
- is van oordeel dat de Vlaamse regering maatregelen moet nemen om het huishoudelijk energiegebruik te verminderen met het oog op het halen van de vooropgezette doelstellingen ;
- is van oordeel dat de Vlaamse regering de toepassing van energiezuinige technieken in de huishoudens moet stimuleren, enerzijds door middel van financiële prikkels, anderzijds door het voeren van een uitgebreide sensibiliseringscampagne ;
- is van oordeel dat dit resolutievoorstel complementair is aan de reeds door de regering genomen maatregelen inzake openbare dienstverplichtingen, waaronder de levering van 100 kWh gratis stroom per aansluitingspunt en per gezinslid.

- vraagt de Vlaamse regering :

1° in het kader van :

- de openbaredienstverplichtingen die kunnen worden opgelegd aan de netbeheerders en houders van een leveringsvergunning volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. 285 (1999-2000) – Nr. 6, Vl. Parl.*) ;
- het in de beleidsnota Energie 1999-2004 aangekondigde REG-decreet dat zal dienen als wettelijke basis voor financiële ondersteuningsmaatregelen voor REG-investeringen (*Parl. St. 162 (1999-2000) – Nr. 1*) ;

ervoor te zorgen dat de gezinnen financieel gestimuleerd worden om REG-maatregelen te treffen door het opzetten van een programma waarbij aan ieder gezin kortingsbonnen worden gegeven ter waarde van 15 euro, geldig voor één jaar. Ieder gezin krijgt evenveel kortingsbonnen als er gezinsleden zijn. Deze kortingsbonnen kunnen naar keuze aangewend worden voor de volgende REG-maatregelen :

- aankoop van spaarlampen ;
- aankoop van een spaardouchekop ;
- aankoop van een koelkast, diepvriezer, wasmachine of vaatwasmachine met A-label ;
- aankoop van hoogrendementsglas ;
- afstelling en onderhoudsbeurt van de cv-installatie ;
- aankoop van een energiemeter ;

2° in het kader van de openbaredienstverplichtingen die kunnen worden opgelegd aan de netbeheerders volgens het decreet houdende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (*Parl. St. 285 (1999-2000) – Nr. 6, Vl. Parl.*) de netbeheerders op te leggen een permanente uitgebreide educatieve campagne te voeren om het rationele energiegebruik bij de gezinnen aan te moedigen en een mentaliteitswijziging inzake omgaan met energie te bewerkstelligen ;

3° ervoor te zorgen dat door de overheid een uitgebreide flankerende campagne wordt opgezet die is gekoppeld aan de uitreiking van de kortingsbonnen, waarin duidelijk wordt gemaakt welke voordelen er verbonden zijn aan het treffen van de REG-maatregelen, niet enkel voor het milieu, maar ook voor het gezinsbudget.